

HEMŞİRELERDE ÖRGÜTSEL POLİTİKA ALGISI VE POLİTİK DAVRANIŞ ARASINDAKİ İLİŞKİLER

THE RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTIONS OF ORGANIZATIONAL POLITICS AND POLITICAL BEHAVIOUR IN NURSES

Songül GÜVENÇ

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa-Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
songul.guvenc34@gmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0003-0479-4007

Dr. Fatma DEMİRKAYA

İstanbul Sağlık Müdürlüğü Sağlık Hizmetleri Başkanlığı, fatmakaya2@gmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0001-8318-3030

Berrin GİRGİN

İstanbul Sağlık Müdürlüğü Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanlığı-5,
girginberrin@hotmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0003-1225-4369

Rüçhan ERÇEVİK

İstanbul Sağlık Müdürlüğü Sağlık Hizmetleri Başkanlığı,
ruchanercevik@hotmail.com
İstanbul / Türkiye
ORCID: 0009-0006-6373-9998

ÖZET

Bu araştırmanın amacı hemşirelerde örgütsel politika algısı ve politik davranışlar arasındaki ilişkileri incelemektir. Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipteki bu çalışma, İstanbul'da yer alan iki eğitim ve araştırma hastanesinde 270 hemşire ile gerçekleştirildi. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu, Örgütsel Politika Algısı Ölçeği ve Politik Taktikler Ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde, tanımlayıcı istatistikler ve Pearson korelasyon testi kullanıldı. Hemşirelerin %75.2'si kadın, %57.4' ü 20-32 yaş aralığında, %58.1'i evli, %43.3'ü lisans mezunuydu.

Hemşirelerin örgütsel politika algısının en yüksek, yükselmek için gerekeni yapmak boyutunda olduğu, çalışmanın yapıldığı hastane örgütlerinin normal düzeyde politikleştiği ve en yüksek ortalamanın etki (izlenim) yönetimi boyutuna ait olduğu bulundu. Ayrıca hemşirelerin politik algıları ile sergilenen politik davranışlar arasında çeşitli boyutlar açısından karşılıklı ve önemli ilişkiler olduğu bulundu. Örgütlerin politik yönünün olumlu sonuçlar doğurması için çalışanların düşünce ve beklentilerinin karşılanmasına yönelik uygulamaların artırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Hemşireler, kurumsal politikalar, organizasyonel politikalar

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the relationships between organizational policy perception and political behaviors in nurses. This descriptive and correlational study was conducted with 270 nurses in two training and research hospitals in Istanbul. Data were collected using the Introductory Information Form, the Organizational Policy Perception Scale, and the Political Tactics Scale. Descriptive statistics and Pearson correlation test were used to evaluate the data. 75.2% of the nurses were women, 57.4% were between the ages of 20-32, 58.1% were married, 43.3% were undergraduates. It was found that the nurses' perception of organizational policy was the highest in the dimension of doing what is necessary to rise, the hospital organizations where the study was conducted were politicized at a normal level and the highest average belonged to the dimension of influence (impression) management. In addition, it was found that there are reciprocal and significant relationships between nurses' political perceptions and political behaviors exhibited in terms of various dimensions. In order for the political aspect of the organizations to produce positive results, it is recommended to increase the practices aimed at meeting the thoughts and expectations of the employees.

Keywords: Institutional Policies, Nurses, Organizational Policies

1. GİRİŞ

İnsan hayatta kalma içgüdüğü ile dünyaya gelen bir varlıktır. Bu durumu daha kavramsal ve günümüz dünyasının getirdiği rekabet ile ele alacak olursak, rakiplerine karşı daha güçlü olmak, avantaj sağlamak ve kendi çıkarlarını korumak için bireyler sürekli bir mücadele içindedir. Bu mücadele, bireyler arasında güç savaşlarının yaşandığı örgütlerde politik davranışlar sergilenerek yapılmaktadır (Öztürk, 2017:30).

Politika kavramı TDK (Türk Dil Kurumu) sözlüğünde “yürütme sanatı, siyaset, yöntem” gibi tanımlamaların yanında “bir hedefe varmak için karşısındakilerin duygularını okşama, zayıf noktalarından veya aralarındaki uyumsuzlıklardan yararlanma ve benzeri yollarla işini yürütmek” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2020). Örgütün hedefleri ve vizyonu gibi biçimsel bir yapıdan ziyade çalışanın veya grubunun çıkarlarını gözettiği informal bir yapıyı ifade eden politik davranışlar, literatürde bir tür “lobi faaliyeti” veya “karar verme üzerinde mantıklı olmayan etki” olarak tanımlanmaktadır. Örgütün kaynak paylaşım sistemine yönelik sergilenen bu davranışlar, çalışanın örgüt içinde sergilemesi beklenen rolünden ziyade çıkarların dağılımını etkilemeye yönelik faaliyetlerdir (Doğan vd., 2014: 10). Kişisel menfaatleri uğruna ahlaki olmayan davranışlar sergileme eğilimi, örgütleri politik yapılar haline getirmektedir (Başar ve Varoğlu, 2016: 755). Örgütsel politika algısı, örgütsel politikanın algılanması yani bu davranışları destekleyen örgütsel uygulamalar ve diğer çalışanların gösterdiği politik davranışların subjektif algılanması olarak tanımlanmaktadır (Harrell-Cook vd., 2019:1099). Çalışanlar için örgütsel politika algısı bireysel algılara göre farklı anlamlar ifade eder. Bireyler kendi davranışlarını ve eylemlerini farklı şekilde değerlendirme veya öz farkındalığa sahip olmayan bir bakış açısıyla farkında olmama durumu sergileyebilirler. Bu durum örgütsel politika algısının kimi çalışanlarca olumlu, kimi çalışanlarca olumsuz anlam ifade etmesine neden olur. Benzer davranışları kendileri gerçekleştirdiğinde politik olarak algılamayan bireyler, başkaları tarafından sergilendiğinde politik olarak algılayabilmektedirler (Andrews ve Kacmar, 2011: 349; Erol ve Kunt, 2018:20).

Ferris ve arkadaşlarının (2000) hemşireler üzerinde yaptığı çalışmada örgüt ikliminin son derece politik olduğu durumlarda, bireyin daha politik davranmasının muhtemel olacağı sonucuna varmışlardır. Bu tip organizasyonlarda çalışanın yeterliliklerini, becerilerini veya performansını gösterebilmek için politik davranış sergilemesinin en uygun yol olarak görüldüğü tahmin edilebilmektedir (Ferris vd., 2000:101).

Bireyler örgütün politik bir yapıya sahip olmasını olumsuz olarak algılayarak kendileri bu davranışları sergileme eğilimi göstermekte ve bu durum örgütte sorunlar çıkmasına neden olabilmektedir. Tüm örgütlerde olduğu gibi sağlık hizmeti veren örgütlerde de aynı durumun geçerli olabileceği tahmin edilmektedir. Sağlık hizmet veren örgütlerde önemli bir kesimi oluşturan hemşireler arasında güç savaşlarının ve çatışmaların yaşanması örgütleri politikleştirebilecektir (Labrague vd., 2017:111). Zaman zaman üst pozisyonlar elde etmek, çalışma listelerinin kendi istekleri doğrultusunda hazırlanması, görev paylaşımı ve benzeri konularda hemşireler politik davranabilmektedir. Bu konuda yapılan pek çok araştırmaya rağmen örgütsel politika algısı ve politik davranışların hemşireler örnekleminde incelendiği çalışmalar kısıtlıdır.

Araştırmanın Amacı:

Bu araştırmanın amacı hemşirelerin örgütsel politika algısı ve sergiledikleri politik davranışlar arasında ilişki olup olmadığını belirlemektir.

Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap arandı:

- Hemşirelerin örgütsel politika algısı düzeyi nedir?
- Hemşirelerin kullandıkları politik davranış yapısı nedir?
- Hemşirelerin örgütsel politika algısı ve kullanılan politik davranışlar arasında ilişki var mıdır?

2. GEREÇ ve YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Türü: Araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tasarımda gerçekleştirildi.

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi:

Araştırmanın evrenini, İstanbul ilinde yer alan iki eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan hemşireler oluşturdu (N=1000). Araştırmaya dahil edilme kriterleri, en az bir yıl çalışıyor olma ve araştırmaya katılmak için gönüllü olma olarak belirlendi. Örnekleme belirlemek amacıyla G*Power (v3.1.9) programı kullanılarak $\alpha=0,05$ düzeyinde ve %90 istatistiksel güç düzeyinde minimum örneklem sayısının 245 hemşire olması gerektiği belirlendi. Gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılarak araştırmaya katılmayı kabul eden 270 hemşireden geri dönüş alındı. Son durumda araştırmanın örneklemini 270 hemşire oluşturdu (n=270, geri dönüş oranı %27).

2.3. Veri Toplama Araçları:

Araştırmanın verileri Tanıtıcı Bilgi Formu, Örgütsel Politika Algısı Ölçeği ve Politik Taktikler Ölçeği ile toplandı.

Tanıtıcı Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından hazırlanan form hemşirelerin tanıtıcı (yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çocuk durumu) ve mesleki özelliklerini (çalışılan birim, mesleki deneyim, kurumdaki çalışma yılı, çalışma şekli, haftalık çalışma saati) sorgulayan toplam 11 sorudan oluşmaktadır.

Örgütsel Politika Algısı Ölçeği: Örgütsel politika algısını değerlendirmek amacıyla Ferris ve Kaçmar (1991) tarafından geliştirilmiş ve Erol (2015) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır (Erol, 2015:70; Ferris ve Kaçmar, 1991:98). Ölçek yükselmek için gerekeni yapmak (YİGY), genel politik davranış (GPD) ve dürüstlük/iş ahlakı (D) olmak üzere üç boyut ve 21 maddeden oluşmaktadır (Erol, 2015: 75) Birinci boyut ilk 11 madde ile ölçülmekte ve bu boyuttan alınabilecek en yüksek puan 55, en düşük puan 11'dir. İkinci boyut 12-17. maddeler arası 6 ifade ile ölçülmekte ve alınabilecek en yüksek puan 30, en düşük puan 6'dır.

Bu boyutta 13. ve 15. ifadeler ters kodlanmıştır. Üçüncü boyut ise 18-21. maddeler arası 4 ifade ile ölçülmekte ve alınabilecek en yüksek puan 20, en düşük puan ise 4'tür. Bu boyuttaki tüm ifadeler olumsuz bir durum belirttiği için ters kodlanmıştır. Her boyut bir alt ölçektir. Bu sebeple de ölçekten toplam puan alınmamaktadır. Ölçeğin Türkçe versiyonunun kullanıldığı bu çalışmada boyutların Cronbach alfa iç tutarlılık katsayılarının 0.800-0.880 arasında değiştiği belirlendi.

Politik Taktikler Ölçeği: Kullanılan politik taktiklerin yapısını belirlemek amacıyla Erol (2019) tarafından geliştirilen Politik Taktikler Ölçeği kullanıldı (Erol, 2019:540). Ölçek kendini sevdirmeye çalışma (KSÇ), (1,2,3. maddeler), çevre oluşturma (ağ kurma), (ÇO), (4,5,6. maddeler), bilgi yönetimi (BY), (7,8,9.maddeler), izlenim (etki) yönetimi (İY), (10,11,12. maddeler), koalisyon oluşturma (KO), (13,14,15. maddeler), suçlu arama (SA) (16,17,18. maddeler), mecburiyeti (bağımlılığı) arttırmak (MA) (19,20,21. maddeler) olmak üzere yedi boyut ve 21 maddeden oluşmaktadır. Maddeler “1-tamamen katılmıyorum”, “2-katılmıyorum”, “3-kararsızım” ve “4-katılıyorum, 5-tamamen katılıyorum” şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 105, en düşük puan 21 iken; boyutlar için alınabilecek en yüksek puan 15, en düşük puan 3'tür. Bu çalışmada boyutların Cronbach alfa iç tutarlılık katsayılarının 0.820-0.866 arasında değiştiği belirlendi. Tüm ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.960 olarak bulundu.

2.4. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması:

Veriler Temmuz 2021-Temmuz 2022 tarihleri arasında toplandı. Hemşirelere araştırma hakkında bilgi verilerek araştırmacılar tarafından basılı veri toplama araçları yüz yüze dağıtıldı ve farklı tarihlerde toplandı.

2.5. Verilerin Analizi:

Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 26 programı kullanıldı. Kategorik değişkenler sayı ve yüzde olarak hesaplandı. Verilerin değerlendirilmesinde, tanımlayıcı istatistikler ve Pearson korelasyon testi kullanıldı. Sayısal değişkenlerde normal dağılım çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 1'de gösterildi. Normal dağılımın kurallarına göre çarpıklık değerlerinin ± 1.5 arasında ve basıklık değerlerinin ± 2 arasında olması gerekmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013: 40). Bu doğrultuda, Tablo 1'de verilen ölçeklerin ve boyutlarının çarpıklık ve basıklık değerlerinin normal dağılım kurallarına uyduğu görüldü.

Tablo 1. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Normallik Testleri

Değişkenler	Skewness (Çarpıklık)		Kurtosis (Basıklık)	
	İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata
Kendini sevdirmeye çalışma	-0.122	0.148	-0.521	0.295
Çevre oluşturma	-0.408	0.148	-0.608	0.295
Bilgi yönetimi	0.113	0.148	-0.559	0.295
İzlenim (etki) yönetimi	-0.599	0.148	-0.397	0.295
Koalisyon oluşturma	-0.482	0.148	-0.748	0.295
Suçlu arama	-0.079	0.148	-0.537	0.295
Mecburiyeti arttırmak	-0.013	0.148	-0.641	0.295
Politik Taktikler Ölçeği	-0.444	0.148	0.206	0.295
Yükselmek için gerekeni yapmak	-0.588	0.148	1.178	0.295
Genel politik davranış	-0.034	0.148	0.639	0.295
Dürüstlük/iş ahlakı	-0.063	0.148	-0.480	0.295

2.6. Araştırmanın Etik Boyutu:

Araştırmanın yapılabilmesi için bir üniversitenin etik kurulundan izin alındı. Çalışmanın yapıldığı kurumların bağlı olduğu Sağlık Bakanlığı'ndan yazılı kurum izni alındı (03.06.2021 tarih ve 4643 sayılı yazı). Ayrıca hemşireler, Bilgilendirilmiş Onam Formu ile bilgilendirildi. Araştırma Helsinki Deklerasyonu Prensipleri'ne ve "Araştırma ve Yayın Etiği"ne uygun olarak yürütüldü.

2.7. Araştırmanın Sınırlılıkları: Araştırmanın en önemli kısıtlılığı politik davranış olgusunun genel anlamda olumsuz olarak değerlendirilmesi ve hemşirelerin bu durumdan bahsetmek istememelerine bağlı olarak katılımın düşük olmasıdır.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan hemşirelerin %75.2'sinin (n=203) kadın, %57.4'ünün (n=155) 20-32 yaş aralığında, %58.1'inin (n=157) evli, %43.3'ünün (n=117) lisans mezunu, %52.2'sinin (n=141) çocuk sahibi olduğu bulundu. Hemşirelerin %68.5'inin (n=185) hizmet süresinin 1-11 yıl, %51.1'inin (n=138) dahili birimlerde çalıştığı, %50'sinin (n=135) sürekli gündüz çalıştığı ve %71.9'unun (n=194) haftada 45-55 saat çalıştığı belirlendi (Tablo 2).

Tablo 2. Hemşirelerin Tanıtıcı ve Mesleki Özelliklerine İlişkin Bulgular (N=270)

Değişken	Kategori	Frekans (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	203	75.2
	Erkek	67	24.8
Yaş	20-32 yaş	155	57.4
	33-45 yaş	103	38.1
	46yaş ve üzeri	12	4.5
Medeni durum	Bekar	113	41.9
	Evli	157	58.1
Eğitim Durumu	Sağlık Meslek Lisesi	60	22.2
	Ön lisans	38	14.1
	Lisans	117	43.3
	Lisans üstü	55	20.4
Çocuk durumu	Yok	129	47.8
	Var	141	52.2
Hizmet süresi	1-11 yıl	185	68.5
	12-22 yıl	66	24.4
	23 yıl ve üzeri	19	7.1
Çalışılan birim	Dahili birimler	138	51.1
	Cerrahi birimler	75	27.8
	Acil	28	10.4
	Yoğun bakımlar	16	5.9
	Tanı birimleri	13	4.8
	Sürekli gündüz	135	50
Çalışma şekli	Gündüz gece dönüşümlü	116	43
	Sürekli gece	19	7
Haftalık çalışma saati	45-55 saat	194	71.9
	56-66 saat	56	20.7
	67-77 saat	16	5.9
	78 saat ve üzeri	4	1.5

Araştırmaya katılan hemşirelerin Politik Taktikler Ölçeği ve Örgütsel Politika Algısı Ölçeği toplam ve boyutlarına ilişkin bulgular Tablo 3’de verilmiştir. Politik Taktikler Ölçeğinde puanların yüksek olması örgütün politikleştiğini işaret etmektedir. 21-49 arası puanlar düşük bölge, 49-77 arası puanlar normal bölge, 77-105 arası puanlar yüksek bölge olarak hesaplanmıştır (Erol, 2019). Bu çalışmada Politik Taktikler Ölçeği puanı 63.77 ± 18.94 olarak bulundu. Sonucun normal bölgede olduğu tespit edildi. Ölçek boyutlarının değerlendirilmesinde ise 3-7 arası puanlar düşük bölge, 7-11 arası puanlar normal bölge, 11-15 arası puanlar yüksek bölge olarak hesaplanmıştır (Erol, 2019). Bu çalışmada Politik Taktikler Ölçeği boyut puanlarının 8.17 (bilgi yönetimi boyutu) 9.98 (izlenim yönetimi) arasında değişmekte olduğu bulundu ve normal bölgede olduğu tespit edildi. Örgütsel Politika Algısı Ölçeği boyutlarından “yükselmek için gerekeni yapmak” 38.60 ± 8.16 ile en yüksek ortalamaya sahip boyut olarak bulundu (Tablo 3).

Tablo 3. Ölçeklerin Ortalama Puanlarına İlişkin Bulgular (N=270)

Ölçek ve alt boyutları	N	Minimum	Maximum	Ort	Ss
Kendini sevdirmeye çalışma	270	3	15	8.95	3.06
Çevre oluşturma	270	3	15	9.58	3.22
Bilgi yönetimi	270	3	15	8.17	2.99
İzlenim (etki) yönetimi	270	3	15	9.98	3.32
Koalisyon oluşturma	270	3	15	9.87	3.49
Suçlu arama	270	3	15	8.43	3.09
Mecburiyeti arttırmak	270	3	15	8.75	3.25
Politik Taktikler Ölçeği	270	21	105	63.77	18.94
Yükselmek için gerekeni yapmak	270	11	55	38.60	8.16
Genel politikkavranış	270	10	28	18.25	2.92
Dürüstlük/iş ahlakı	270	4	20	12.95	3.85

Yapılan Pearson Korelasyon analizi sonucunda; Politik Taktikler Ölçeği ve kendi boyutları arasında pozitif yönde, orta ve yüksek güçte ve istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı ilişkiler olduğu bulundu. Örgütsel Politika Algısı Ölçeğinin bir boyutu olan yükselmek için gerekeni yapma boyutu ile Politik Taktikler Ölçeği ve tüm boyutları arasında pozitif yönde, orta güçte ve istatistiksel olarak çok ileri derecede, genel politik davranış boyutu ve Politik Taktikler Ölçeği kendini sevdirmeye çalışma ve koalisyon oluşturma boyutları dışında tüm boyutlar ile arasında pozitif yönde, orta güçte ve istatistiksel olarak çok ileri derecede, dürüstlük/iş ahlakı boyutu ile Politik Taktikler Ölçeği çevre oluşturma, etki (izlenim) yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama ve mecburiyeti artırma boyutları arasında pozitif yönde, çok zayıf güçte ve istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı ilişki olduğu tespit edildi (Tablo 4).

Tablo 4. Politik Taktikler Ölçeği ve Boyutları İle Örgütsel Politika Algısı Ölçeği Boyutları Arasındaki Korelasyona İlişkin Bulgular (N=270)

	PTÖ	KŞÇ	ÇO	BY	İY	KO	SA	MA	YİGY	GPD	D
Politik Taktikler Ölçeği	r 1										
Kendini sevdirmeye çalışma	r 0.767**	1									
	p 0.000										
Çevre oluşturma	r 0.872**	0.666**	1								
	p 0.000	0.000									
Bilgi yönetimi	r 0.811**	0.578**	0.641**	1							
	p 0.000	0.000	0.000								
Etki (izlenim) yönetimi	r 0.885**	0.613**	0.742**	0.623**	1						
	p 0.000	0.000	0.000	0.000							
Koalisyon oluşturma	r 0.854**	0.567**	0.757**	0.600**	0.779**	1					
	p 0.000	0.000	0.000	0.000	0.000						
Suçlu arama	r 0.850**	0.565**	0.641**	0.702**	0.719**	0.638**	1				
	p 0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000					
Mecburiyeti arttırma	r 0.860**	0.559**	0.689**	0.672**	0.726**	0.664**	0.766**	1			
	p 0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000				
Yükselmek için gerekeni yapma	r 0.530**	0.373**	0.479**	0.396**	0.505**	0.464**	0.442**	0.462**	1		
	p 0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000			
Genel politik davranış	r 0.441**	0.293**	0.304**	0.475**	0.363**	0.282**	0.510**	0.398**	0.415**	1	
	p 0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000		
Dürüstlük/iş ahlakı	r 0.126*	-0.022	0.133*	-0.025	0.180**	0.177**	0.158**	0.123*	-0.021	-0.038	1
	p 0.038	0.720	0.029	0.681	0.003	0.004	0.009	0.044	0.729	0.531	

r:Pearson Korelasyon Katsayısı *p<0.05, ** p<0.01

4. TARTIŞMA

Bu çalışmada amaç; hemşirelerin örgütsel politika algısı ve sergiledikleri politik davranışlar arasında ilişki olup olmadığını belirlemektir. Çalışma sonucunda hemşirelerin örgütsel politika algısının en yüksek yükselmek için gerekeni yapmak boyutunda olduğu, çalışmanın yapıldığı hastane örgütlerinin normal düzeyde politikleştiği ve en yüksek ortalamanın etki (izlenim) yönetimi boyuna ait olduğu bulundu. Ayrıca politik davranışların ve örgütsel politika algısının çok boyutluluğuna dayalı olarak, farklı ilişkiler tespit edildi. Çalışma sonuçları, politik davranışların örgütsel politika ile ilgili olarak algılandığını ortaya koydu. Başka bir deyişle, hemşireler, örgütsel politikanın kişisel menfaatlara hizmet eden politik taktik davranışlarıyla ilgili olabileceği yargısına varmaktadır. Örgütsel politika algısı arasında, yükselmek için gerekeni yapmanın, politik taktiklerin tüm boyutlarıyla en alakalı olduğu bulundu (kendini sevdirmeye çalışma, çevre oluşturma, bilgi yönetimi, etki (izlenim) yönetimi, koalisyon oluşturma, suçlu arama, mecburiyeti arttırma). Bu bulgu, adil olmayan ve bireysel gözlemlenen performans değerlendirme ve terfi sistemlerinin potansiyel sonuçlarına dikkat çektiği için önemli bir bulguydu.

Örgütün politik bir kurum olarak algılanması, politik davranış kullanımını bir nevi meşrulaştırmak anlamı taşımakta ve bu durumun normal kabul edilip, desteklenmesini beraberinde getirmektedir. Hemşireler üzerinde yapılan bir araştırmada, örgütsel politik nedenlerin çalışanlarca zorbalık davranışlarıyla ilgili olarak algılandığı ortaya konulmuş ve etik sorunlara dikkat çekilmiştir (Katrinli vd., 2010:620). Özellikle yükselmek için gerekeni yapmak, bir strateji olarak görülmekte ve aslında gayri ahlaki bir tutum olarak değil de zeka göstergesi olarak sunulmaktadır.

Örgütte böyle bir algı, mağdurlarda da bu durumun normal kabul edilmesini ve var olabilmek için aynı yöntemlere başvurularını gerektiği algısını beraberinde getirerek, politik davranışların kullanılmasını onaylayan uygun bir ortamı hazırlamaktadır. Bu durum, mobbingin ve zorbalığın hem mağdurlar, hem failer, hem de izleyenler için normal kabul edilmesini kolaylaştırabilmektedir. Örgütlerde politika yaygın olarak kullanılmasına rağmen, politik ortamın ne kadar etik olacağı, nasıl sonuçları beraberinde getireceği bireylerin algılarına göre biçimlenmektedir. Çalışanların farklı durumlara yönelik tepkilerinde algılarının rolünü göz ardı etmemek gerekir. Bu bağlamda, yönetici hemşirelere büyük bir iş düşmektedir. Yönetici hemşireler örgüt politikalarının şekillenmesinde ve örgüt ikliminin oluşmasında kontrol mekanizmalarını daha etkin kullanmaya çalışabilirler. Bu çalışma, Örgütsel Politika Algısı Ölçeğinin bir boyutu olan yükselmek için gerekeni yapma boyutu ile politik davranış kullanıldığı ile ilgili olarak algılandığını ortaya koydu. Farklı işletmelerde gerçekleştirilmiş bir başka çalışmada, daha olumlu ve etik olarak görülen politik davranışlara başvurulduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte aynı çalışmada; hiyerarşiye ve baskı kurmaya yönelik taktikler ile politik algı değişkenleri arasındaki ilişkinin iki boyutu olan çıkarıcılık ve yükselmek için gerekeni yapmak kısımları arasında açıklayıcı olduğu tespit edilmiştir (Mohan Bursalı, 2008: 235). Bu çalışmanın bulguları ile tutarlı bir şekilde ortaya konulan sonuçlarda özellikle terfi için farklı olumlu değerlere yönelim ve liyakat yerine politik taktikler kullanılarak menfaat elde etme çabası görülmektedir. Yine aynı şekilde; çeşitli kuruluşlarda gerçekleştirilen, bu çalışmayı destekler nitelikteki bir başka araştırmada başarı ihtiyacı ve içsel motivasyon ile politik davranış pozitif yönde ilişkilendirilmiştir (Treadway vd., 2005: 231). Bir diğer çalışmada ise, politik algılar ve politik davranışların arasında güçlü bir ilişki olduğu belirtilmiştir (Ferris ve Kaçmar, 1991:102). Bununla birlikte İsrail’de yapılan bir çalışmada, politik davranışların, çalışanların beklentileri ile örtüşmesi durumunda politika algısının olumlu, tam tersi bir durumda ise olumsuz olarak algılandığını gösteren bulgulara ulaşılmıştır. Politika algısı üzerinde etkili olan kişisel değişkenler ve başarı algısından da bu çalışmada bahsedilmektedir (Vigoda ve Cohen, 2002:320). Bununla birlikte başka bir çalışmada, örgütsel politikanın varlığının, bireyler üzerinde etkileri olduğunu ve bu etkilerin olumsuz etkiler olarak gözlemlendiği, iş stresini arttırdığı sonucuna varılmıştır. Çalışanların politik olarak algılandığı ortamlarda daha fazla kaygıya sahip oldukları bildirilmiştir (Cropanzano vd., 1997:170).

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

İnsan sağlığının söz konusu olduğu ve çıktının bu derece önemli olduğu bir meslek grubu olan hemşirelik, tüm etkileşimleri ile birlikte ele alınmalı ve sosyal yönü göz ardı edilmemelidir. Hemşirelerde politika algısının ve hangi durumlarda politik taktiklere başvurulduğunun ilişkilendirilmesi örgüt stratejileri belirlenirken önem arz etmektedir. Genellikle kaygıyı arttıran ve olumsuz olarak algılanan politika algısına rağmen politik davranış sergileme eğiliminin gözlenmesi örgütlerin adil ortamlar olmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmayla, yönetici hemşirelere ve literatüre katkı sağlanmış aynı zamanda hemşirelerin politika konusunda farkındalık seviyesine vurgu yapılmıştır.

KAYNAKLAR

1. Öztürk, İ. (2017). “İşgörenin Görev Bağımlılığı, Politik Davranışları, Rol Çatışması ve Belirsizliğinin Tükenmişlik Üzerindeki Etkisi: Sağlık Kurumlarında Bir İnceleme”, Doktora Tezi, Çağ Üniversitesi, Mersin.
2. TDK, Türk Dil Kurumu, <http://www.tdk.gov.tr>
3. Doğan, A.; Bozkurt, S. & Demirbaş, H.T.(2014). “Kamu Örgütlerinde Örgütsel Politika: Çalışanların Politik Davranışlara Yönelik Algıları”, Akademik Bakış Dergisi, 44: 1–25.
4. Başar, U. & Varoğlu, A.K. (2016). “Örgütsel Politika Algısının İhmalkârlık Üzerindeki Etkisinde İşten Ayrılma Niyetinin Aracı Rolü”, Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 23(3): 753–59.

5. Harrell-Cook, G., Ferris, G.R. & Dulebohn, J.H. (2019). "Political Behaviors As Moderators Of The Perceptions of Organizational Politics-Work Outcomes Relationships", *J Organ Behav.*, 20(7): 1093–1105.
6. Andrews, M.C. & Kaçmar, M.K. (2011). "Discriminating Among Organizational Politics, Justice, And Support", *J Organ Behav.*, 22: 347–66.
7. Erol, E. & Kunt, M. (2018). "Eğitim Fakültelerinde Örgütsel İklim İle Örgütsel Politika Algısı Arasındaki İlişkiler", *Pamukkale University Journal of Education*, 43: 15–29.
8. Ferris, G.R., Harrell-Cook, G. & Dulebohn, J.H. (2000). "Organizational Politics: The Nature Of The Relationship Between Politics Perceptions And Political Behavior", *Research in the Sociology of Organizations*, 17: 89–130.
9. Labrague, L.J., McEnroe-Petite, D.M., Gloe, D., Tsaras, K., Arteche, D.L. & Maldia, F. (2017). "Organizational Politics, Nurses' Stress, Burn Out Levels, Turn Over Intention and Job Satisfaction", *Int Nurs Rev.*, 64(1): 109-16.
10. Ferris, G.R. & Kaçmar, K.M. (1991). "Perceptions of Organizational Politics", *Journal of Management*, 18(1): 93–116.
11. Erol, E. (2015). "Perceptions of Organizational Politics Scale (Pops) Questionnaire Into Turkish: A Validity And Reliability Study", *Int J Assess Tools Educ.*, 2(1): 58-78.
12. Erol, E. (2019). "Politik Taktikler Ölçeği – Üniversite/Fakülte Versiyonunun Geliştirilmesi", *Turkish Studies Educational Sciences*, 14(3): 531-63.
13. Tabachnick, B.G. & Fidell, L.S. (2013). *Using Multivariate Statics* (6. Ed), Pearson, Boston.
14. Katrinli, A., Atabay, G., Günay, G. & Cangarli, B.G. (2010). "Nurses' Perceptions of Individual and Organizational Political Reasons for Horizontal Peer Bullying", *Nursing Ethics*, 17(5): 614–27.
15. Mohan Bursalı, Y. (2008). "Örgütsel Politikanın İşleyişi: Örgütsel Politika Algısı ve Politik Davranış Arasındaki İlişkiler", *Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir*.
16. Treadway, D.C., Hochwarter, W.A., Kaçmar, C.J. & Ferris, G.R. (2005). "Political Will, Political Skill, and Political Behavior", *J Organ Behav.*, 26(3): 229–245.
17. Vigoda, E. & Cohen, A. (2002). "Influence Tactics And Perceptions of Organizational Politics: A Longitudinal Study", *Journal of Business Research*, 55(4): 311–24.
18. Cropanzano, R., Howes, J.C., Grandey, A.A. & Toth, P. (1997). "The relationship of organizational politics and support to work behaviors, attitudes, and stress", *J Organ Behav.*, 18: 159-80.